Ե Զ Ա Կ Ի Գ Ի Ր Ք Ը

1: Ե Զ Ա Կ Ի Գ Ի Ր Ք Ը

2: ՅԻՍՈՒՍԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆ
ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

3: “ՎԱՐԴԱՊԵՏԸ ԵԿԱԾ Է
ԵՒ ՔԵԿԸ ԿԱՆՉԷ”

4: ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՈՐ ՀԵՏ
ԹԱՂՈՒԵՑԱՆՔ ԵՒ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՀԱՂՈՐԴ ԵՂԱՆՔ

Ե Ջ Ա Կ Ի Գ Ի Ր Ք Ը

Ազգեր կը հպարտանան իրենց գիրերով և գրականութեամբ: Քաղդէացիներ իբրեւ հնագոյն բաղաբակիրթ ժողովուրդ, հնարեցին գիր ու գրականութիւն: Անոնք մարդկութեան ժառանգ ձգած են աստղաբաշխութիւնը, տարուան երկարութիւնը, Զոտիաբի նշանները: Բաբելացիներ, որոնց ամենէն հռչակաւոր թագաւորը՝ Համուրապի էր, ապրեցաւ Քրիստոսէ առաջ 1800 թուականներուն: Անոնք իրենց յաղթանակներով ու պատմական առասպելներով հարստացուցին բաբելոնեան մշակոյթը, իսկ յոյներ և հռոմայեցիներ մեծ չեջտ կը դնէին արտայայտութեան արուեստներու վրայ, այսինքն տրամաբանութեան, հռետորութեան և պերճախօսութեան վրայ:

1. Կիկերոն, Տակիտոս և Կուինտիլան նախնեաց ուսման ամբողջ ծրագիրը պարփակած են բեմբասացութեան մէջ:
2. Արտայայտութեան արուեստը բարձրագոյն կարողութեան հասցուցին անոնք:
3. Ամէն տպաւորութիւն հարկ էր որ իր արտայայտութիւնը ունենար:
4. Ուսման թագն էր խօսելու կամ գրելու կարողութիւնները:

Յոյները իրենց աստուածներուն պատուին համար օրհներգութիւններ գրեցին և հեթանոս աստուածներուն համար աւելի հաճելի գտան զոհը քան աղօթքը: Չինաստան աշխարհի պարկեշտ Կոմբիկիոսը, բարոյագիտութեան կանոններ սորվեցուց իր ազգակիցներուն:

Միաստուած հրէութիւնը, իր մարգարէներու պատգամներով նախաձայնեց Քրիստոսի Մարդեղութիւնը: Միջին դարը իր բաղաբագէտ ու պատմաբան Մաբիավելիի տեսութեամբ ներկայացուց ռազմական տեսաբանութիւնը: Վերոյիշեալ գիրերէն ոմանք կը խօսին մարդու իմացականութեան, ուրիշներ՝ երեւակայութեան բիչեր կը մօտենան արդարութեան և ճշմարտութեան կատարը, սակայն բոլորն ալ կը հրահրեն մարդկային յուզականութիւնը վրէժխնդրութեան, ատելութեան և վայրագութեան: Այս բազմահազար ու բազմամիլիառ գիրերու մէջ կայ եզակի ու ինքնուրոյն գիրք մը որ կը խօսի մարդու հոգեկա՛ն բարձրացումին: Ան կը խօսի մարդու անդրադարձումին ու ինքնագիտակցութեան մասին: Այս գիտակից ոգիին զօրութիւնն էր, ճշմարտութեան ոգիի ճանաչման ցոլացումը որ Անառակ Որդին վերադարձուց հօրէնական տուն, ու սանձարձակ հեջտամոլ կեանքէն բարձրացուց զայն սուրբ և անբասիր ապրումի:

Այս գիրքը կը կոչուի ԱՒԵՏԱՐԱՆ: Ան, թէեւ կը բաղկանայ չորս սրբաջունչ աւետարանագիր հեղինակներէ, սակայն անոր ներշնչիչ մատենագիրը՝ Յիսուս Քրիստոս Ի՛նքն է: Աւետարաններու մէջ Յիսուս Քրիստոս չի խօսիր Մովսէս մարգարէի նախանձոտ ու վրէժխնդիր Աստուծոյ մասին, այլ՝ Ան կը յայտնաբանէ անսպառ սիրոյ Երկնաւոր Հօր մը հրաւէրը մեղաւոր ու տառապկոծ մարդկութեան: Երկնաւոր սէր Քրիստոս չի ջատագովեր նաեւ կայծակնաբոց Եղիա Մարգարէի Աստուածը, այլ ցոյց կու տայ սիրոյ, ողորմութեան և ներողամտութեան Արարիչ Աստուածը: Անձնամատոյց Յիսուս կը նկարագրէ Արարիչ Աստուածը որպէս տառապո՛ղ ու Իր մահկանացու արարածներուն համար, Ինքզինք զոհաբերո՛ղ բարի՛ Ստեղծիչը:

Յիսուս Իր խաչելութեամբ ցոյց տուաւ թէ մարդիկ ինչպէս կը մեղանչեն: Մարդոց անձնասիրութիւնը, նախանձոտութիւնը, փառամոլութիւնը, ազգայնամոլութիւնը և ատելութիւնը կը մարմնանայ ու կը խաչէ՛ ա՛յն Ազատարարը որ եկած էր ազատագրելու աշխարհա-մարդը ի՛ր իսկ սայթաքումէն, չեղումէն, և մեղքի կապանքներէն:

Ճառագայթող Աւետարանին յաւերժաբոյր հրաւէրին միջոցաւ,

Հայ ժողովուրդը դարձաւ ազգ ու իր Եկեղեցիով ստեղծագործեց գիր, մշակոյթ և գրականութիւն: Աւետարաններու աստուածաշունչ զօրութիւնն էր, որ 13 տարիներ անարգուած ու դաւաճան սեպուած բանտարկեալ վկան, Քրիստոսի Լոյս հաւատին փոխադրեց Հայաստան աշխարհի Տրդատ արքան, լուսաւորելով անոր խաւար հոգին:

Յիսուսի սիրոյ և մելանուշ հրաւէրը Տրդատ արքային, նման էր Պետրոսի ուղղուած յորդորին. «Տրդա՛տ, որդեակ, կը սիրե՞ս Ջիս»:

Սոյն մագնիսական կոչը սիրալիր դուռ մը, գթասիրտ օթեւան մը եղաւ Տրդատի տառապանոն հոգւոյն: Քրիստոսի մելանուշ Ջայնը. «Եկէք Ինծի»ն է, որ կը հնչէ մեղմ ու բաղցր: Այդ Ջայնը հաղորդական և գրաւիչ ուժ մը ունեցաւ նորոգելու Տրդատի տառապալից կեանքը և սփոփելու համար անոր տանջուած սիրտը:

Անո՛նք միայն կրնան մեծ ու վսեմ գործեր կատարել, որոնք լացած, տառապած ու ապաշխարած են: Տրդատ Խուրճեր հագած՝ անդադար հեծեծանքներով ինկաւ Գրիգորի ոտքերուն և սրտի ցաւը արտասուքով յայտնեց: Տրդատ թագաւոր՝ իր ապաշխարանքը իրագործեց ո՛չ թէ խօսքով, այլ դարձի գալէն յետոյ՝ յունարէն Աւետարանը ձեռքը բռնած, անկէ կը կարդար հրապարակաւ, հայերէնի կը թագմանէր և ժողովուրդին կը քարոզէր:

Երկնաբարբառ Աւետարանին հզօրաշեջտ և նոյնատեն հմայագեղ յորդորն է, որ կը խօսի գիրերու ընդմէջէն մարդ արարածի ներքնագոյն "ես"-ին: Այս ինքնի՛ն նկատուելու է հրաշք 20-րդ դարու նիւթապաշտ մարդուն: Սերտելու չենք մագաղաթին մի միայն գիրն ու ու այդ գիրին գեղեցկութիւնը, այլ այդ գիրին գեղեցկութեան ետին ու թաքնուած Հոգին ու Մի՛տքը ճանչնալու ենք: Ինչպէս նկարչութիւնը՝ գիծերու և գոյներու համադրութիւն մը չէ՛ միայն, այլ է՛ նաեւ փիլիսոփայութիւն, հոգեբանութիւն և հոգին ազնուացնելու և հարստացնելու գիտութիւն: Նոյն կերպով Աւետարանի հոգեբուխ ակունքներէն կու գայ հոգեհմայ շարականներու կանչը, արթնցնելու մեզ, որ պահ մը մտածենք մեր հոգիներու ճանապարհին, ըլլալ ծառայասէր և ներող:

Քալե՛նք Աւետարանի հոգիով, որ կենդանի՛ պահեց մեր ազգը հազար եօթը հարիւր տարիներ: Գեհենավառ կոտորածներ, ջարդ ու աքսոր չկրցան մարել Աւետարանի Լոյսն ու անոր կենդանարար հաւատը:

Հազար եօթը հարիւր տարիներ Աւետարանն ու անոր հոգեպարար Ոգին՝ հաւատացեալներ պատրաստող անփոխարինելի դարբնոցը եղած է Հայ ազգին: Ան կը ներկայացնէ բնազդին ու զգացումին յաւետենական պայքարը մտածումին ու բանականութեան դէմ: Ան ցուցանիշն է կեանքի աննիւթապաշտ ըմբռնումներուն և կը ձգտի հաւատի՛, որ գրաւականն է յաւերժօրէն ապրելու:

Վերադառնա՛նք մեր պապենական սուրբ հաւատին՝ անապական յայտնութի՛ւն Աղբիւրին: Ան չէ անյայտացած պատմութեան հորիզոնէն: Պարտ ենք ոգեշնչուիլ Միջնադարի ձեռագիր հոգեջունչ Աւետարանով: Ան վաւերական է այսօր, այնքա՛ն որքան էր երէկ և որքան պիտի ըլլայ նաեւ վաղը: Յիսուս ցանեց աւետարանին սերմերը մեր հոգիներուն մէջ ու թրջեց զանոնք Գողգոթայի Խաչին վրայ Իր Արիւնովը, ու այդ սերմերը դարձան կենսանորոգ ափիշը մեր գոյութեան: Այսօր Հայ անունը պահող ուրիշ տարր գոյութիւն չունի, բայց եթէ ա՛յն որ իր Քրիստոնեայ հաւատին հաւատարիմ մնացած է միշտ:

Հազա՛ր տարիներու կոտորածները և հալածանքները որպէս դէպք եղելութիւն բացարձակ կերպով կը հաստատեն, որ Հայոց սուրբերու և նահատակներու Եկեղեցին եղած է այն միակ յօդակապը, որ հայ ցրուած ու կորսուած մնացորդները կրցած է իբրեւ մէկ ազգ պահել: Դարերու փոփոխութեանց և արկածներու բռնութեանց ներքեւ Հայը շարունակած է վստահիլ այն Յիսուսին, որ սիրած է զինք ու պիտի շնորհէ իրեն

յաւիտենական կեանք:

Վերադա՛րձ կրօնքի և հաւատքի առ Քրիստոս, շրջադա՛րձ մըն է մեր սխալ որոնումներէն ու մոլոր պատրանքներէն: Յոգնած հոգին յոյս կը փնտռէ ու մարմինը կազդոյր: Իր յոգնութեան և ձանձրոյթին գիտակից մարդն է միայն, որ կրնայ լսել և իմանալ իր Տիրոջ Քրիստոսի մեղանոյշ Ձայնը որ կը հնչէ դարեր շարունակ ըսելով.

«Եկէ՛ք Ինծի, բոլոր յոգնածներ և բեռնաւորուածներ և ես պիտի հանգստացնեմ ձեզ»--Մատթ. ԺԱ. 28:

Սրբազան հրաւէրը պարտադրում մը չէ, այլ աջակցութեամբ և օժանդակութեամբ մօտեցում մը և մտերմութիւն մը օգտակար ըլլալու համար: Սրբազան հրաւէրը բաց է բոլո՛ր զղջացող ապաշխարողներու համար: Բաց է ճամբան ու ձրի է մուտքը, որովհետեւ Աստուծոյ Սէրը անսպառ կը դառնայ սպառելով միայն:

Շրջադարձի ճանապարհին մեծագոյն փորձութիւնը անտարբեր և ինքնագոհ ըլլան է: Զարին հարուածները թէեւ ցաւագին են, ու գանգատ կ՛արթնցնեն մեր մէջ առ Սէր Աստուծոյ, սակայն Ամենակարողը, չարին այդ վիշտն անգամ կը գործածէ որ մարդ մտածէ ու անդրադառնայ: Սթափի՛ ու հետանայ այդ կործանարար զարիթափէն ու փնտռէ հաւատքի՝ և դէպի կեա՛նք տանող ճամբան:

Մարդ երբ ականատես ըլլայ անցողական կեանքի մօտալուտ վախճանին, այն ատեն կը սկսի ուշադրութիւն դարձնել Աւետարանի յաւերժական խօսքերուն: Մարդ էակ երբ սկսի կարդալ Աւետարանները, հոն կը գտնէ ոչ միայն գիր, գրականութիւն և խօսքեր, այլ այդ խօսքերուն Հեղինակը, Անձը՝ Քրիստոս: Ան անբաղդատելի Անձնատրութիւնն է որ կը ցոլայ Աւետարանի իւրաքանչիւր գիրին ետին: Աւետարանը կը հրաւիրէ մեզ ո՛չ թէ գիրի մը կամ մատենագրութեան մը այլ մահը յաղթահարող հրաշափառ Յարուցեա՛լ Քրիստոսի: Մեռելոց յարութիւնը ժամանակաւոր գոյացութիւն մը չէ անհմաստ ճնարերգութեան, այլ յաւերժական ապրում մը, մասնակցութի՛ւն մը աստուածային արարչագործ կառուցումներու և վերաշինութիւն ու վերարտադրութիւն այն բոլոր կառարումներուն, որոնք գործադրուիլ սկսած էին ծուռ նպատակաւ ու անձնասիրակա՛ն դիտաւորութեամբ:

Յաղթական Քրիստոսի ճառագայթող Անձնաւորութիւնը պիտի փոխակերպէ մարդ էակին "ես"ը՝ "մենք"ի արարչագործ սիրոյ համադրիչ զօրութեամբ:

Բոլոր այն գիրքերը որոնք կը փառաբանեն անձի՛ն "ես"ը, անձի՛ն շահը, և անձին գոհունակութիւնը, երբեք պիտի չկարենան հասնիլ աստուածային բարձունք ուր կայ հոգեկան խաղաղութիւն, մտքի անդորրութիւն և ստեղծագործ արդիւնաբերութիւն: Արարիչ Աստուած չստեղծեց տիեզերք համագոյացութիւնը Իր փառքին համար, այլ զայն սիրելու և անոր հետ հաղորդուելո՛ւ համար: Մարդ եւս որպէս հետեւող և հաւատացողը իր Արարչին, ապրելու է սիրելու և հաղորդուելու համար իր ընկե՛ր արարածներուն և իր Արարչի՛ն հետ:

"Տէր" ըլլալ բռնատիրել չի նշանակեր ինչպէս կարգ մը պետութիւններ կը ջանան ու կը փորձեն: Տէր ըլլալ կը նշանակէ սիրե՛լ, հոգա՛լ և ծառայել: Ա՛յս է Աւետարանին կարգախօսը, ա՛յս է Մարդեղացեալ Յիսուսի Անձնաւորութեան նշանաբանը և պատգամը Ի՛ր սուրբ Եկեղեցիին:

Հալիպըրթըն,
Յունիս 29, 1997
Օնթարիօ

ՅԻՍՈՒՍԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Յիսուսի հերոսական նկարագի՛րը Անոր հերոսական յուսադրումին մէջն էր, հետեւաբար թէ՛ որպէս երկնառաք Դաստիարակ աշակերտներուն, և թէ՛ Իր ջուրջիններուն հաւա՛տք ներշնչող, Ան Իր յուսադրիչ ձայնով պատասխնեց Ղազարոսի հիւանդութիւնը տեղեկացնողներուն, ըսելով.

«Այդ հիւանդութիւինը ո՛չ թէ մահուան, այլ Աստուծոյ փառքին պիտի ծառայէ և պատճառ պիտի ըլլայ որ Աստուծոյ Որդին փառաւորուի»

--Յով. ԺԱ.4:

Ուրեմն որքա՜ն հոգեպարար են և յուսադրիչ կարգ մը փորձութիւնները և նեղութիւնները, որոնք կը պատահին մեզի: Անոնք կրնան ըլլալ անլուելի զանգակներ խաւար մթութեան մէջ, որոնք աւետումներն են գալիք շէնջող Լուսաբացին:

Ո՜վ թերահաւատներ «Խորագոյն վիշտի և յուսախաբութեան մէջ, կայ յոյս և ահագնազօր ցաւի ու տառապանքի մէջ երբ տիեզերք կործանի ու ամայանայ յանկարծ, կա՛յ Աստուած»:

Յիսուս, Ղազարոսի մահը պատճառ սեպելով, ջանաց ցոյց տալ Իր ապագայ եկեղեցիին, թէ Ան ի՛նչ պարտ է բարոզել յուղարկաւորութեան՝ մահուան տրտում-տխուր դագաղի մը առջեւ: Ջրի գովասանքներ և տափակ խօսքեր աւելորդ են դագաղին առջեւ, որովհետեւ մահաբոյր դագաղին մէջ ամէն մեծութիւն և փառք կը մարին ու կը լռեն:

Ի՞նչ է մահն ու յուղարկաւորութիւնը:

Ոմանց համար Անկենդան և ուղեկորոյս կամուրջ: Ուրիշներու համար անփախչելի վախճան և մահ: Մահը մեր կեանքին ամենամեծ առեղծուածնէ. ըստ երեւոյթին հակադրութիւնը մեր գոյութեան:

Արդարադատ մահը իւրաքանչիւր մահկանացուին յարութենէն յետոյ, իր արժանաւոր տեղը պիտի սահմանէ. փառք ու յաւերժութիւն, և կամ կորուստ ու մոռացում: Կեանքը՝ կու տայ, սէրը՝ կը բաշխէ, մահը՝ միայն կ՛առնէ: Հին Կտակարանի հաւատացեալներէն ոմանք կը հաւատային, թէ մահը մեր կեանքին մեծագոյն կորուստը չէ: Մարդ իր մեծագոյն կորուստը կը կրէ երբ իր մէջ կը մահանայ ապրելու տենչը, մեղքի դէմ պայքարելու կամքը և ծառայելու պատրաստակամութիւնը:

Մահը նիւթէն և նիւթեղէնէն անդին չի կրնար անցնիլ: Մահը իր յաւուկ կորուստի զօրութենէն զատ չունի ուրիշ խորհրդանշական իմաստ: Յիսուս ըսաւ.

«Մի՛ վախնաք անոնցմէ, որոնք մարմինը կը սպաննեն և սակայն հոգին չեն կրնար սպաննել: Այլ դուք վախցէ՛ք մանաւանդ անկէ, որ կրնայ թէ՛ հոգին և թէ մարմինը կորուստի մատնել դժոխքին մէջ»--Մատթ. Ժ.28:

Յիսուս Քրիստոսի ուշանալը Ղազարոսի հիւանդութեան առեն, ունի երկու դաստիարակչական նպատակ: Մէկը, լուսաբանել մահը ու երկրորդը, սորվեցնել աշակերտներուն, թէ ի՞նչ բարոզուելու է յուղարկաւորութեան ու գերեզմանի մը առջեւ: Անյոյս մահուան ու լուռ գերեզմանին կափարիչը բացող Յիսուս, Իր բարեկամ Ղազարոսի մահուան առթիւ ու անոր գերեզմանին առջեւ վկայեց, ըսելով.

«Ես իսկ եմ Յարութիւն և Կեանք»:

Վերոյիշեալ սոյն խօսքերը, որպէս կայծակնաբոց փայլատակումներ փարատեցին Մարթայի հոգեկան խաւարը: Սգաւոր Մարթա, ծնրադիր Յիսուսի ոտքերուն առջեւ, լսեց շարունակութիւնը երկնայայտ պատգամին.

«Ով որ կը հաւատայ Ինծի, թէպէտև մեռնի, պիտի ապրի. իսկ ով որ կենդանի է և կը հաւատայ ինծի՝ յաւիտեան պիտի չմեռնի: Կը հաւատա՞ս ասոր»--25:

Ի՜նչ մխիթարական երկնացոյց երաշխիքներ և յուսադրիչ հաւաստիքներ կը ժայթքեն աստուածառաք Յիսուսի շրթներէն: Մարթա մոռցած է իր սուգն ու յուսահատութիւնը ու կը վազէ դէպի տուն և իր քոյրը Մարիամի կ՛աւետէ ըսելով.

«Վարդապետը եկած է և քե՜զ կը կանչէ»:

Սիրելի հաւատացեալներ, մեզմէ իւրաքանչիւրին սուգի պահուն, երբ կարծենք թէ կորսնցուցած ենք մեր սիրելին, Վարդապետ Յիսուս կու գայ, ու մե՜զ կը կանչէ: Ան կը կանչէ մեզ, ո՜չ թէ մահուան ու մոռացութեան, այլ մխիթարութեան և յուսադրութեան: Յիսուս Քրիստոս Կեա՜նք է: Ան կը բաշխէ՜ և կու տայ, կը մխիթարէ՜ ու կը բաջալերէ: Ան կը բանա՜յ երկինքը ու կը յայտնէ գերեզմանէն անդինը: Յիսուս մեր Յո՜յսն է, մեր յաւիտենական կեանքը: Մեզ հողայնութենէ՝ հոգեղենութեա՜ն փոխակերպող յաղթական Յարուցեա՜լն է Ան: Ինչպէս Մարթային, մեզի՜ ալ կը խօսի:

Յիսուս Իր Հոգիին զօրութեամբ միշտ մեր կողն է: Մե՜նք կը կարծենք թէ Ան կը բացակայի, կամ չլսեր մեզ և կամ չհետաքրքրուիր մեզմով: Երբ Յիսուս կը տեսնէ թէ Մարիամ կու լայ, և անոր հետ եղող հրեաներն ալ կու լան, երկնառաք Մարդեղութիւնն Յիսո՜ւս ալ կ՛արտասուէ: Հրեաները երբ կը տեսնեն Յիսուսի լալը, կ՛ըսեն. «Տեսէ՜ք, որչա՜փ կը սիրէր զայն»:

Յիսուս Քրիստոս ո՜չ թէ միայն ներկայ է մեր մօտը, մեր սուգի ու նեղութեան օրերուն, այլ նոյնիսկ Ան կը մասնակցի՜ մեր սուգին ու կու լա՜յ մեզ հետ: Ան մասնակից է թէ՜ մեր ուրախութեան և թէ՜ մեր ցաւին: Յիսուս, յուզուած Իր հով լացողներուն համար, կը հարցնէ. «Ո՞ւր դրիք Ղազարոսի մարմինը»: Սգակիրները կ՛ըսեն Յիսուսի. «Տէ՜ր, եկո՜ւր և տե՜ս»: Յիսուս արտասուելով կու գայ գերեզման, որ քարայր մըն էր:

Ան Սէր է նոյնիսկ Ղազարոսի գերեզմանին առջեւ: Ան իբրեւ ճշմարիտ Բժիշկ, հոն գտնուողներէն ոմանց կը պատուիրէ ըսելով.

«Այդ քարը մէկդի՜ ըրէք»:

Գալիլիոյ ծովուն փոթորիկը հանդարտեցնող Յիսուս, կոյրին աչքերը բացող Մարգարէն միթէ չէ՞ր կրնար գերեզմանին քարը մէկդի ընել: Ինչո՞ւ հրամայեց որ ուրիշներ մէկդի ընեն քարը:

Մարդկային կենցաղավարութեան և որոշումներու մէջ կա՜ն հարցեր ու վճիռներ, որոնց չուզեր դպչիլ Յիսուս:

Ան՝ Իր աստուածազօր կարողութեամբ, չուզեր դպչիլ մեր ազատ կամքին: Յիսուս ինչո՞ւ գնաց մինչեւ Ղազարոսի գերեզմանը, չէ՞ որ ան չորս օրուայ մեռած էր: Յիսուս՝ Իրեն հաւատացողին համար, "մեռաւ" բառին փոխարէն "ննջեց" բառը կը գործածէ: Ան ըսաւ աշակերտներուն. **«Մեր բարեկամը՝ Ղազարոս, ննջեր է, սակայն երթամ արթնցնեմ զայն»**--ԺԱ. 11: Մարմնին համար պատահած մահը՝ քուն է, որովհետեւ մահկանացութիւնը կեանքի մը մէկ ակնթարթն է ժամանակի տեւողութեան մէջ: Քուն մահը՝ հոգիի՜ն մահն է: Ղազարոսին վաղահաս մահը անլուր սուգի մատնած էր իր հարազատ քոյրերը:

Յիսուս դէմ դիմաց կը գտնուէր մահուան հետ Ղազարոսի գերեզմանին առջեւ, ու կ՛իմանար մահուան դարաւոր յոխորտանքը որ կ՛ըսէր.

«Ո՜վ մարդ, ո՞ւր է քու կեանքդ, ե՜ս եմ քու վախճանդ»:

Յիսուս չդիմանալով չար մահուան ամբարտաւան ինքնագոհութեան, բացաւ Իր օրհնեալ Շրթները և մխիթարեց մարդկութիւնը հետեւեալ խօսքերով.

«Պիտի գայ ժամանակը, երբ բոլոր անոնք որոնք գերեզմաններու մէջ են՝ պիտի լսեն անոր Ձայնը և դուրս պիտի ելլեն, անոնք որոնք բարիք գործած ըրած են՝ յարութիւն պիտի առնեն և ապրին իսկ անոնք որ չարիք գործած են յարութիւն պիտի առնեն և դատապարտուին»--Յով. Ե.28:

Յիսուս նայեցաւ Իր շուրջը, դիտեց իւրաքանչիւր սգաւորը, արտասուողը և թերահաւատը ու բաղցր բաջութեամբ ըսաւ Մարթային.

«Քու եղբայրդ յարութիւն պիտի առնէ»:

Ու երբ ան տակաւին կը թերահաւատէր, Յիսուս կրկին ըսաւ անոր.

«Ես եմ Յարութիւնը և կեանքը»:

Վեհապանծ Յիսուսի սոյն խօսքերը շփոթութեան մատնեցին շուրջինները որոնք շատ քիչ բան հասկցած էին ցարդ: Երբ անոնք վերցուցին քարը, Յիսուս աչքերը վեր բարձրացուց դէպի երկինք և ըսաւ. «Հա՜յր, շնորհակալութիւն Քեզի՝ որ լսեցիր զիս: Գիտեմ որ միշտ կը լսես զիս. բայց ինչ որ այժմ կ՛ըսեմ՝ շուրջս գտնուող ժողովուրդին համար կ՛ըսեմ, որպէսզի անոնք հաւատան թէ Դուն ղրկեցիր Ձիս»: Սոյն աղօթքէն յետոյ, կեանք Բաշխող Յիսուս դարձաւ դէպի մահացեալ մարմնին ու գոչեց, ըսելով.

«Ղազարո՜ս, ելի՜ր, դո՜ւրս եկուր»:

Եւ մեռելը ելաւ, կապուած ոտքերով, ձեռքերը երիզներով ամրացած և երեսը վարշամակով փաթթուած: Յիսուս ըսաւ Իր շուրջիններուն. **«Արձակեցէ՛ք զայն և թողէք որ երթայ»:** Կալանատր ու մահէն առեւանգուած Ղազարոս դուրս ելաւ մահուան ճիրաններէն ու սարսափահար մահը փախաւ հզօրաշեջտ Կեանքի Անձնաւորեա՛լ Ներկայութենէն՝ Յիսուսէն:

Հաւատացեալի մը յուղարկաւորութիւնը մեծագոյն պատեհութիւնը ըլլալու է օրուան բահանային որ պանծացուի ու փառաբանուի Մեռելոց Յարութիւնն ու Քրիստոսի տարած յաղթանակը մահուան վրայ: Այսօր, ո՛չ միայն անհաւատներ կարիքը ունին իմանալու Քրիստոսի յայտնաբանած յաւիտենական կեանքը, այլ նաեւ թերահաւատ հաւատացեալները:

Գերեզմանին ու մահուան առջեւ, հաւատացեալ Քրիստոնեայի մը յաղթական մաղթերգը ըլլալու է հետեւեալը.

«Ո՞ւր է, մա՜հ, քու յաղթութիւնդ.
Ո՞ւր է, դժո՜խք, քու խայթոցդ»:

«Ինչպէս որ հողեղէնին պատկերը առինք, այնպէս ալ պիտի առնենք երկնաւորին պատկերը: Պիտի նորոգուինք յանկարծակի, ակնթարթի մը մէջ, վերջին փողի ատեն, բանի որ փողը պիտի հնչէ, և մեռելները յարութիւն պատի առնեն առանց ապականութեան, մենք ալ պիտի նորոգուինք. բանզի պէտք է որ այս ապականութիւնը անապականութիւն առնէ, և այս մահկանացու գոյութիւնը՝ անմահութիւն».

կ՛ըսէ Պօղոս առաքեալ--Ա. Կորնթ. ԺԵ. 49-55:

Յունուար 4, 1998
Թորոնթօ

“ՎԱՐԴԱՊԵՏԸ ԵԿԱԾ Է ԵՒ ՔԵԶ ԿԸ ԿԱՆՉԷ”

Յով. ԺԱ.28։

Մարիա՛մ, այն Յիսուսը որուն ոտերը անուշահոտութեամբ լուացիր ու իւղ մազերովդ սրբեցիր, “ի՛նչ կը կանչէ”։ Մեզ սիրողը, ի՛նչ կը կանչէ, հոգ չէ՛ որ ուշացաւ Ան ու մեր եղբայրը՝ Ղազարոս մեռած է, սակայն եկո՛ւր, Ան անպայման ելքի ըսելիք մը ունի։ Յիսուս Իր բոլոր կանչածներուն շնորհեց նոր աւետիս, խաղցր մխիթարութիւն և նոր տեսիլք։

Մարիամ ոչ թէ բարկացած էր Յիսուսի ուշանալուն համար, այլ լսելուն պէս աճապարանքով Յիսուսի մօտ գնած։ Մարիամ չէր նեղուած որ Յիսուս իր աղօթքը չէ պատասխանած, Ան կ՛ուզէ սրտակցի՛լ և իր սիրտը բանալ Յիսուսի։ Պատմել Անոր թէ իր եղբայրը, զիրենք հոգացողը, ընտանիքը ապահովողը մեռա՛ծ է և իրենք այլեւս առանձինն են. մէկը չունին որ զիրենք հոգայ։

Մարիամ երբ վազելով կու գայ Յիսուսի մոտ ու հազիւ զայն տեսած, անմիջապէս կը ծնրադրէ ու ոտերուն ինկաւ, այն ոտերը որոնք խալած էին փոշոտ ճամբաներ զինք տեսնելու համար։ Մարիամ այսպէս կ՛աղերսէ Յիսուսի և լալով կ՛ըսէ. «Տէ՛ր, եթէ հոս ըլլայիր՝ եղբայրս չէր մեռներ»։ Մարդկային գիտութիւնն ու իմաստութիւնը աւելի հեռատրը չեն կրնար տեսնել, ու կ՛ըսեն.

«Տէ՛ր, եթէ դուն հոս եղած ըլլայիր՝
իմ եղբայրս մեռած չէր ըլլար»։

Իսկ երկինքէն եկող Յիսուս, ակնարկելով ու նախատեսելով Ղազարոսի մահը, կ՛ըսէ իր աշակերտներուն.

**«Այդ հիւանդութիւնը մահաբեր չէ,
այլ Աստուծոյ փառքին համար է»։**

Փառքն ու երանութիւնը այն բարձունքն են, ուր բառերն ու խօսքերը կը դադրին և մարդ հոգեկան յափշտակութեան մէջ կը տեսնայ զԱստուած, ու կը սկսի ճանչնալ ինքզինք։ Խաւարէն թող լոյս ծագի, յուսահատութեան մէջէն հեռանկար մը ու մահուան բունի մէջ եղողներուն թող ծագի յարութեան Յիսուսալոյս առաւօտը։

Ներկայ աշխարհի մռայլ իմաստասիրութեան և հոգեկան մխիթարութեան միակ դարմանն ու սփոփանքը մեռելոց յարութիւնն է։ Հաւատացեալ մը մխիթարութիւն և ներշնչում կը ծծէ բազմիցս հաւատքի հերոսներէն։ Ահա ձեզ պատասխան մը երկինքէն որ կ՛ըսէ. «Երանի անոնց որոնք կը հալածուին արդարութեան համար, որովհետեւ անոնցն է երկինքի արքայութիւնը»։

Հետամուտ ըլլալ արդարութեան, կը նշանակէ հալածուիլ և բաժնեկից դառնալ Քրիստոսի չարչարանքներուն և ժառանգակից Անոր խոստացած երկինքի արքայութեան։ Եթէ կայ մէկը որ չի հաւատար Յարութեան ճշմարտութեան, և յաւիտենական կեանքին, ուստի թող երթայ տէր Զօր, տեսնէ Հայոց հաւաքական գերեզմանը, ապա երթայ Բիբլիական Արարատի լանջերուն և տեսնէ նոյն ժողովուրդին Յարութիւնը և վերածնունդը։ Ներկայիս պատահական ու ջնջին կարծուած հրաշքներն ու գերբնական դէպքերը, միայն նմոյշնե՛րն են ըլլալիք տիեզերական ու համաշխարհային դէպքերուն, որոնց յոյսովն ու հեռանկարովը, նահակներ փակեցին իրենց աչքերը։

Վարդապետ Յիսուս ոչ միայն կը կանչէ սգաւոր Մարիամը, այլ՝

Ան կը հրաւիրէ համան՛յն մարդկութիւնը ըսելով.

«Եկէ՛ք ինծի, բոլոր յոգնածներ և բեռնաւորուածներ, եւ ես պիտի հանգստացնեմ ձեզ»:

Վարդապետ եկած է ուրեզ կը կանչէ. ո՛չ թէ հոգէառը եկած է ու բեզ կը կանչէ, այլ հոգի՛ և կեա՛նք տուող Աստուած Որդին եկած է ջնորհելու կեա՛նք և առաւե՛լ կեանք: Ան եկած է, ո՛չ թէ բան մը առնելու բեզմէ, այլ բան մը տալո՛ւ:

Մա՛հն է, գերեզմանն է, որ միշտ կ՛առնէ: Կեանքը ջարունակ ծնունդ կու տայ: Յիսուս բեզի հոգեւո՛ր ծնունդ տալ կ՛ուզէ: Ան կը կանչէ բեզ վերածնունդի: Ան կը կանչէ բեզ, Ս.Մեսրոպ Մաշտոց մը դարձնելու: Յիսուս ոչ թէ մեր խնդրանքը ղրկած է (դրսեցիի մը ձեռով), այլ Ի՛նք անձա՛մբ եկած է: Ան եկած է ոչ թէ պատահմամբ, այլ որովհետեւ մե՛նք (Իր կորսուած ոչխարները) խնդրած ենք որ Ան գայ, մե՛նք աղօթած ենք, որ ան այցելէ մեզի:

Անցեալէն կը ձայնէ մեզ համեստ բանաստեղծ Յ.Թ.Գայեան ըսելով.

Ահա կայնած դըրանդ առջին՝
Քեզ կը ձայնեմ պաղատագին,
Սիրտ մեղաւոր, լըսէ չեշտերս,
Կըրնա՞մ գալ ներս, Կըրնա՞մ գալ ներս:

Ան կը ջանայ ընծայել ինքզինք մեզի, որովհետեւ կը սիրէ՛ մեզ, կը հոգա՛յ մեզ և պատրաստ է օգնելու: Ան մեզ ջահագործելու դիտումով չի գար, այլ իր հզօր և սրբարար Ներկայութեամբ կը մխիթարէ մեզ: Մեր սուգը մխիթարութեան և մեր տխրութիւնը ուրախութեան կ՛ուզէ դարձնել: Ան կ՛ընկերանայ մեզի և կը բալէ՛ մեզի հետ, կը բաժնեկցի՛ մեր մտածումներուն, տարակոյսներուն և մտմտուքներուն, սակայն մենք զինք օտարակա՛ն մը ըլլալ կը կարծենք, այնպէս ինչպէս Էմմաուսի ճամբորդները սեպեցին Զինք: Մե՛նք ենք որ Զինք չենք ճանչնար: Ս.Մեսրոպ զոհեց իր բոլոր կեանքը, որ մենք այս Աւետարանը կարդանք: Մեզմէ քանի՞ հոգի ամէն առաւօտ կը կարդայ Աւետարանը: իսկ Յիսուս կը ջարունակէ մեզի ըսել:

«Ե՛ս եմ յարութիւնն ու կեանքը: Ա՛ն որ կը հաւատայ ինծի, թէեւ մեռնի՝ պիտի ապրի»--Յով. ԺԱ.25:

Քրիստո՛ս է, որ Հօր իշխանութեամբ կոխկռտեց ու ջնջեց մահուանն ու գերեզմանին զօրութիւնը: Ան է որ բացաւ մարդկութեան առջեւ Եդեմական՝ բերկրութեան դուռը և ներս կը հրաւիրէ Զինք սիրողներն ու Իրեն հաւատացողները:

Վարդապետը եկած է ու կը կանչէ նաեւ բեզ ու զիս: Ան կը կանչէ մեզ աշակերտելու Իրեն և ոչ ուրիշներու կոյր աւանդապաշտութեան կամ անխորհուրդ մոլեռանդութեան: Աստուածային կոչումը իր բնոյթով յոյժ խորհրդատր ու խորհրդանշական պատկերն է այն վեհագոյն յանձնառութեան, զոր կը ստանձնէ ենթական ծառայելու Աստուծոյ ու վկայելու Անոր սէրը: Կոչումը, ծնունդով մարդու էութեան մէջ Աստուծոյ ջնորհին է: Յիսուս երբ բժշկեց դիւահարը, ան ուզեց հետեւիլ Իրեն: Յիսուս անոր ըսաւ.

«Գնա, տունդ և պատմէ անոնց ի՛նչ որ Տէրը ըրաւ բեզի»:

Յիսուս ալ եկած է ու բեզ կը կանչէ: Ան կը կանչէ բեզ, որպէսզի վկայես ա՛յն ինչ որ Ան ըրած է բեզի:

«Շատ տխուր իջայ բլուրէն վար ճորը, հոն տեսայ առուակը որ կը հոսէր մեղեդի մը յօրինելով: Ինքնիրենս ըսի, հաւանօրէն աս ալ ինձ նման ենթարկուած հալածանքի, կը թողու իր ծագման վայրը ու կը հեռանայ օտար երկիրներ: Փութացի իր մօտ լսելու իր ճայնը որ կ՛ըսէր. «Կ՛երթամ կեանք տալու ծարաւ բոյսերուն և կենդանիներուն:

Պիտի ընեմ սիրայօժար ինչ որ կոչումս է արդէն»:

«Թէեւ այս կեանքի մէջ իմ բաժինս ըլլայ անշուք վայրեր, խոնաւ ու թաց, հոգ չեմ ընէր, իմ բուրումովս պարտականութիւնս կը կատարեմ: Երբ վշտացեալ մը ուրախացնես, մէկուն արտասուքը սրբես, ինկածը վեր բարձրացնես, պիտի մոռնա՛ս հու ցաւերդ, ներքին գոհացումով պիտի փառաւորես մեր ամէնուն Արարիչը» --Հեղինակը անծանօթ մըն է, բայց ոչ Աստուծոյ:

Կոչումով ճշմարիտ մշակներու կարգին, կան նաեւ անարժան մշակներ: Եւ ինչքա՜ն շատ...: Մարդ՝ Աստուծոյ լծակցութեա՛մբ միայն կրնայ իր կոչումը իրագործել այս աշխարհի վրայ:

Յիսուս կ՛ըսէ բոլորիս.

«Ես եմ ճշմարիտ որթատունկը, իսկ դուք՝ ճիւղերը: Ով որ հաստատուած է իմ վրաս, և ես՝ անոր վրայ, ան շատ պտուղ կու տայ, որովհետեւ առանց ինծի ոչինչ կրնաք ընել»:

Մարդ էակը շեղած է իր կոչումէն, գաղափարականը (հոգեւորը) զոհելով առարկայականին (դրամին): Հետեւաբար Պօղոս առաքեալ կը գրէ Եկեղեցիին, ըսելով. Աստուածային շնորհք է ստանալ տեսիլք, լոյս, պատգամ ու կոչում: Ուստի,

«Նայէ որ իր կատարումին հասցնես պաշտօնդ,
որ Տէրը տուաւ ինձի»--Կող. Դ.17:

Աստուածային գործունէութեան մէջ կոչումը անհրաժեշտութիւն է, սակայն ընտրեալ ըլլալը, կանչուողի՛ն **կամքէն ու նուիրումէ՛ն** կախեալ է:

«Որովհետեւ կանչուածները շատ են. բայց ընտրեալները՝ քիչ»--Մատթ. Ի.15:

«Մարդ երկու անգամ կը ծնի, առաջինը բնական (մարմնական) ծնունդն է, իսկ երկրորդը այն պահն է, երբ անհատը իր էութեան մէջ կը զգայ, թէ ի՞նչ նպատակի համար ծնած է»:

Գարեգին Ա. Կաթողիկոս ըսած է.

«Իւրաքանչիւր երիտասարդ պէտք է կոչում մը զգայ կամ ստանայ, և այդ կոչումին իրագործմանը համար պէտք է պատրաստուի իր երիտասարդութեան օրերուն»:

Գաղափարի մը նուիրուած անհատը կամ գործիչը պէտք է ունենայ իր հոգիի պայծառակերպութեան պահերը, անդրադառնալու համար իր հոգւոյն էութեան, ու գիտակցելու համար իր ճգտումներուն ու առաքելութեան:

Եկեղեցւոյ մեծագոյն կոչումը սիրո՛յ գործունէութիւնն է՝ **սպասաւորութիւն և ծառայութիւն:**

Գրուած Մարտ 7, 2000
Քարոզուած Նոյեմբեր 6, 2003

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՈՐ ՀԵՏ ԹԱՂՈՒԵՑԱՆՔ
ԵՒ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՀԱՂՈՐԴ ԵՂԱՆՔ

Հռոմ. Զ.4:

Ի՞նչ կը նշանակէ մկրտուիլ: Մկրտուիլ կը նշանակէ անձը ընծայել Աստուծոյ և մասնակցիլ հոգեպէս ու մարմնապէս Անոր սրբազան գործունէութեան: Յովհաննէս Մկրտիչին մկրտութիւնը ունի թէ՛ սաստ և թէ կը պահանջէ պատասխանատուութիւն մկրտուող անձէն:

Ան կ՛ըսէ Փարիսեցիներուն և Սադուկեցիներուն. «Մի՛ յաւակնիք դուք ըսելով թէ՝ "Աբրահա՛մը ունինք մեզի իբրեւ հայր". կ՛ըսեմ ձեզի, թէ Աստուած կրնայ յարերէն ալ Աբրահամի որդիներ հանել. որովհետեւ կացինը ահա դրուած է ծառերուն արմատին: Ամէն ծառ, որ բարի պտուղ չի տար, պիտի կտրուի և կրակ նետուի: ...Յիսուսի հեծանոցը իր ձեռքին մէջ է, պիտի մաքրէ իր կալը, ու ցորենը հաւաքէ շտեմարանին մէջ, իսկ յարդը պիտի այրէ անշէջ կրակով»:

Առաքեալներու կողմէ հիմնուած սկզբնական բոլոր եկեղեցիները թող չունենան այն յաւակնութիւնը թէ իրենց եկեղեցիները հոգեպէս և մարմնապէս առաքելակա՛ն գործօն հիմնարկութիւններ են նաեւ այսօր: Ինչպէս անցեալի յարաջէն եկեղեցիները ցոյց կու տան իրենց աւերակ, ամայի և անհոգի կացութիւնը, նոյնպէս ներկայիս ալ կարգ մը եկեղեցիներ ցոյց կու տան իրենց սնանկ հոգեկանութիւնը հաւատացեալ ժողովուրդին: Հոգեւորական մը, եթէ չի կրնար զանազանել եկեղեցւոյ **հոգեւո՛ր աճումը** անոր վարչակարգայի՛ն ձեռնարկէն, ան կը նմանի բժիշկի մը որ չունի ախտաճանաչումի ձիրքը ու պատճառ կը դառնայ հիւանդին մահուան:

«Յովհաննէս կը մկրտէր անապատին մէջ և կը քարոզէր **ապաշխարութեան** մկրտութիւն՝ մեղքերու թողութեան համար»--Մր. Ա.4, Ղու.Գ.3, Գործ ժ.37, ԺԳ.24, ԺԹ.4: Յովհաննէս Մկրտիչի ջրով մկրտութիւնը աւելի **բարոյակա՛ն** մաքրութեան համար էր, որովհետեւ ան ըսաւ Փարիսեցիներուն և Սադուկեցիներուն. «Ամէն ծառ, որ բարի պտուղ չի տար, կը կտրուի և կրակը կը նետուի»: Յետոյ ան ակնարկելով Յիսուսի, կ՛ըսէ. «Ա՛ն պիտի մկրտէ ձեզ Սուրբ Հոգիով և հուրով»:

Ինչպէս վերը տեսանք, Յովհաննէս կը մկրտէր անապատին մէջ և կը քարոզէր «ապաշխարութեան մկրտութիւն՝ մեղքերու թողութեան համար» --Մր. Ա.4, Ղուկ. Գ.3, Գործ ժ.37, ԺԳ.24, ԺԹ.4:

Ճանչնալու և թափանցելու համար քրիստոնէական մկրտութեան խորախորհուրդ իմաստը, կարդանք Յիսուսի հետեւեալ անճառելի խօսքերը որ ըսաւ Իր աշակերտներուն.

«Մկրտութիւն մը ունիմ մկրտուելու. և որքա՜ն կը փութամ որ կատարուի»--Ղու. ԺԲ.50:

Չէ՞ որ Յիսուս մկրտուած էր նախապէս Յովհաննէս Մկրտիչէն:

Ի՞նչ կը նշանակէ Իր այս երկրորդ մկրտութիւնը:

Մկրտութեան, այս եղելութիւնը հասկնալու համար կարդանք նաեւ Յովհաննէս և Յակոբոս աշակերտներու խնդրանքին, Յիսուսի տուած պատասխանը: Յիսուս ըսաւ անոնց.

«Չէք գիտեր թէ ի՛նչ կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել տառապանքի այն բաժակէն, որմէ ես պիտի խմեմ. կամ՝ կրնա՞ք յանձն առնել այն մկրտութիւնը որով ես պիտի մկրտուիմ:

-Կրնանք,- պատասխանեցին երկու Աշակերտները:
Յիսուս ըսաւ անոնց.

«Արդարեւ պիտի խմէք այն բաժակէն որմէ ես պիտի խմեմ և մկրտուիք այն մկրտութեամբ, որով ես պիտի մկրտուիմ, բայց իմ աջ և ձախ կողմս նստեցնելու իրաւունքը իմս չէ, այլ այդ տեղերը Հայրս պիտի տայ անոնց՝ որոնց համար պատրաստուած է:»: Մտ 20. 21-23

Վերոյիշեալ հատուածին մէջ կը տեսնենք նոր բառ մը "բաժակ" որ կը նոյնանայ "մկրտութիւն" բառին հետ: Ուստի, ի՞նչ կը նշանակեն "մկրտուիլ" և "բաժակէ մը խմել" խօսքերը. նախքան բացատրելու բառերու և խօսքերու իմաստը, կարդանք նաեւ Յովհաննէս առաքեալի խօսքը, որ գրուած է իր Առաջին Նամակը Ե.6-րդ համարին մէջ ուր ան կ՛ըսէ. **«Ի՛նչն էր, Յիսուս Քրիստոսը,** որ մեզ սրբելու եկաւ **իր մկըրտութեամբ և իր արիւնով: Ո՛չ միայն ջուրով, այլ՝ ջուրով և արիւնով»**--Ա Յովհ. Ե.6:

Յիսուս Քրիստոս առաքելութեան մը համար ղրկուեցաւ մարդ աշխարհ, Հայր Աստուծոյ կողմէն: Ան եղաւ մարմին և ինքզինք կոչեց Մարդու Որդի: Ան անօթեցաւ, ծնացաւ և լացաւ նման ոեւէ մարդ արարածի: Յիսուս Իր ապրումով և կենցաղով՝ բարոզութեամբ ու հրաշագործութեամբ ջանաց բացատրել թէ ո՞վ է Աստուած: Հրեաներ ու հեթանոս ազգերը կը վախնային իրենց աստուածներէն, որովհետեւ Աստուած կը կարծուէր ըլլալ **նախանձոտ ու վրէժխնդիր:**

Համա՛յն աշխարհ միայն Յիսուսով ճանչցաւ թէ Աստուած սէր է:

Յիսուս էր որ ներկայացուց Հայրը որպէս սիրոյ ու ողորմութեան Աստուածը ու ըսաւ մարդկութեան **«"Մի վախնաք", ես եմ Ճշմարտութիւնը, Ճամբան և Կեանքը»**: Աստուածմէ չվախնալը, մարդիկ սորվեցան երբ Յիսուս Մանուկ ծնաւ և հրեշտակներ երգեհոնեցին ըսելով հովիւներուն. **«Մի՛ վախնաք, ձեզի աւետիս մը պիտի տամ, որ ամբողջ ժողովուրդին մէծ ուրախութիւն պիտի ըլլայ, այսօր Դաւիթի քաղաքին մէջ ձեր Փրկիչը ծնաւ, որ օծեալ Տէրն է»**:

Յիսուս Քրիստոս ինքնամատոյց և սիրայօժար ընծայեց ինքզինք աստուածային առաքելութեան: Ան Երկու անգամ մկրտուեցաւ: Առաջինը, Յովհաննէս Մկրտիչին մկրտութիւնն էր Յորդանան գետին մէջ. երկրորդ մկրտութիւնը, Իր սրբարար խաչելութենէն օր մը առաջ կ՛աղօթէ Հօր Աստուծոյ, աղաջանօք և ծնրադիր ակնարկելով Իր աշակերտներուն ու կ՛ըսէ.

«Իրենց համար ես ինքզինքս ընծայ կը նուիրաբերեմ, որպէսզի իրենք ալ ճշմարտապէս սրբագործուին»:
Յով. ԺԷ.19:

Յիսուս Քրիստոս փրկելու, սրբագործելու և հաշտեցնելու համար մեղաւոր մարդկութիւնը Աստուծոյ հետ կը նուիրաբերէ Իր անձը մեզի՛ մարդկութեան համար: Ան յանձն կ՛առնէ սպանուիլ, խաչուիլ ու չարչարուիլ իր հակառակորդներո՛ւն կողմէ, ցոյց տալու համար մարդկութեան, թէ Աստուած զիրենք որքա՛ն կը սիրէ:

Ուստի, մե՛նք հաւատացեալներ, որ մկրտուած ենք ջուրով, մաքրուելու համար, պարտ ենք նաեւ մկրտուիլ արիւնով (չարչարուելով ուրիշներո՛ւ համար) եթէ կ՛ուզենք նմանիլ մեր Փրկիչ Յիսուսի: Պօղոս առաքեալ կ՛ըսէ Հռոմի եկեղեցիին. **«Քրիստոսի մահուան հաղորդակից դարձանք»**--Հռոմ Ջ.4: Պօղոս որպէս փորձառու առաքեալ, կ՛ուզէ

պատմել աւետարանչական կեանքի իր խորհրդածութիւններէն հետեւեալ ծածուկ խորհուրդը, ան այսպէս կ՛իմացնէ հաւատացեալ Կողոսացիներուն.

> **«Այժմ ուրախ եմ չարչարանքներուս մէջ, որ ձեր սիրոյն կը կրեմ, որովհետեւ Քրիստոսի կրած նեղութիւններուն՝ պակասը իմմարմինիս մէջ կը լրացնեմ անոր մարմինին համար, որ եկեղեցին է»** --Կող. Ա.24:

Պօղոս առաքեալի, վերեւ յայտնած համարը ցոյց կու տայ մեզի, Յիսուսի մղած աճեղ պայքարամարտը: Սոյն պայքարամարտի ընթացքին թէեւ Յիսուս կը սպաննուի, սակայն մարդկութիւնը փրկելո՛վ ան կը մեռնի յաղթական: Ուստի մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս, բաժակի ու մկրտութիւն բառերով, ըսել կ՛ուզէ մեզի Քրիստոնեաներուս, թէ հաւատացեալներուն կը սպասէ հոգեկան պայքարամարտ մը որուն մէջ յաղթական եղողները պիտի վարձատրուին:

Յիսուսի համար նահատակուող Պօղոս առաքեալի տեսիլքին մէջ կայ նաեւ ծածկուած խորհուրդ մը: Առաքեալը չ՛ըսեր. «Ուրախ եմ ձեզի համար իմ կրած չարչարանքներուս», այլ ան կ՛ըսէ.

> **«Քրիստոսի կրած նեղութիւններուն պակասը կը լրացնեմ անոր մարմինին համար, որ է եկեղեցին»**
> Կող. Ա.24:

Ի՞նչ կրնայ ըլլալ արդեօք Քրիստոսի կրած նեղութիւններուն պակասը, որ մե՛նք, Իրեն հաւատացողներս կրնանք լրացնել: Համեստ մտածումներս կը ստիպեն զիս մտածել այս ուղղութեամբ: Յիսուս, փրկելու համար Իր Եկեղեցին, ըմպեց իրեն ներկայացած բաժակին վերջին կաթիլը ու փրկարար խաչելութեան ամբողջ տառապանքները:

Միթէ կա՞յ ուրիշ կարեւոր դէպք մը, արարք մը որ իրագործումն է Յիսուս Քրիստոսի առաքելութեան, և տակաւին չէ իրագործուած: Այո, կա՛յ կիրարկում և իրականացում մը, որ է՝ Յիսուսի՛ Եկեղեցւոյ անարատ և գործօն գոյատեւումը: Սոյն ծայրագոյն յաջողութեան համար, Յիսուս կ՛աղաչէ կրօնաւորներէն ու Ջինքը սիրողներէն, որ այդ կէս մնացած Ի՛ր գործը՝ դառնայ յաղթական և ընդգրկէ ընդհանուր աշխարհը:

Այս ծայրագոյն պատասխանատուութիւնն ու պարտականութիւնը փոխանցուած է բեզի և ինծի ով հաւատացեալ քրիստոնեայ: Ունի՞նք նուիրումը և անձնազոհութիւնը ուրանալու մեր անձը և լրացնելու

պակասը Քրիստոսի կրած նեղութիւններուն:

Հաւատացեալ մը հետզհետէ կը թափանցէ Յիսուսի խորհուրդին. Անոր հոգեկան տառապանքի՛ն մէջ կը տեսնուի "բաժակին" և "մկրտութեան" խորհուրդը: Յիսուս չարչարանքի՛ պայքարամարտով ցոյց տուաւ Աստուծոյ սէրը հանդէպ մարդկութեան: Յիսուս Քրիստոս մեզ սիրելուն համար յանձն առաւ ըմպել բաժակը ու մկրտուիլ տառապանքի ու կրակի ճնոցին մէջ: Ան կ՛ուզէ տեսնել նաեւ նոյն նուիրումն ու անձնազոհութիւնը, որպէս բաժակ ու մկրտութիւն, իւրաքանչիւր հաւատացեալէ Իր Եկեղեցւոյն համար: Հաւատացեալներ, միթէ փոխադա՞րձ սիրոյ և հանդուրժողութե՞ամբ կը վերաբերին իրարու հետ, թէ զիրար կը նզովեն ու կը կախակայեն: Այս հարցումին պատասխանն է, որ Յիսուս Քրիստոս կը սպասէ Իրեն հաւատացողներէն:

Պօղոս առաբեալ պատասխանած է Յիսուսի ա՛յդ հարցումին հետեւեալ կերպով, ան կ՛ըսէ.

«Բազմադիւ նեղութիւններ պէտք է կրենք Աստուծոյ Արքայութիւնը մտնելու համար»--Գործ.ԺԴ.21:

Աշակերտները, Քրիստոսի Խաչելութենէն և Յարութենէն յետոյ է միայն, որ հասկցան նեղութիւն կրել: Տառապանքի ու ցաւի ճամբան է որ կը տանի Աստուծոյ արքայութեան: Այս խորաթափանց տեսութիւնը օտար էր թէ՛ պատմական գաղափարականութեան և թէ՛ եսապաշտ իմաստասիրութեան:

Առաբեալներու կեանքը համակ եղաւ զրկանք ու տառապանք, նուիրում, պայքար ու նահատակութիւն որպէսզի չկորնչի յաւերժութեան Լոյսը՝ Յիսուս Քրիստոս: Ամենէն հարցասէր միտքը գոհացնող բացատրութիւնները՝ Խաչին լոյսով կը բանան իրենց դռները: Քրիստոսի համար, "տառապիլը", մարդ արարածը Աստուծոյ վերադարձնել է:

Սեպտեմբեր 21, 2000
Թորոնթօ